

Durmuş Hocaoğlu

Lizbon Antlaşması

ve

Gerçek Bir “Avrupa Birliği” Binâ Etmenin Güçlükleri: XIII

Yeniçağ, “Analiz”., 01 Şubat 2008, Cuma., s.06
“Analiz” Sıra No: 618; 2008-009; Şubat-01

YENIÇAĞ

Netîce-i kelâm: Nereden bakılırsa bakılsın, Avrupa Birliği için bir mütecânis kitle yaratmak – imkânsız değilse de – fevkalâde zor.

Öyleyse?

Öyleyesi şu ki, Avrupa Birliği için, *sâhici bir millet gibi* bir cemiyete sâhip olmak, hele yakın gelecek için, sâdece bir hayâl ve tabiatıyla hâl böyle olunca da *sâhici bir devlet gibi* bir Birlik teşekkül ettirmek de sâdece bir hayâl. Üstelik, zorlamaya başvurulması, bu gayri mütecânisliği daha da tahrik ediyor ve amacının aksine, geleceğini iyiden iyiye tehlikeye atıyor.

Avrupa Birliği’nin, sâhici bir millet gibi bir cemiyete sâhip olabilmek için sarfettiği bütün gayretleri açıkça göstermektedir ki, karşıtlarının bütün aksi retoriklerine rağmen, milliyetçilik ortadan kaldırılabilir değil, ancak, onun sağlamış olduğu büyük dayanışma kuvvetini en az onun âyarında sağlayabilecek bir başka kuvvet ile aşılabılır bir şeydir ve kezâ, bütün bu gayretlere ve aradan geçen altmış yıllık tecrübeye rağmen hâlâ bu konuda göz doldurur bir başarı elde edememesi de ayrıca bir kere daha göstermektedir ki yeni bir millet – veya, millet gibi bir siyâsî cemiyet – inşâ etmek hiç de kâğıda yazıldığı gibi basit bir ameliye değilmiştir.

*

**

William Penn (1644-1718), hayli erken bir dönemde 1693’de kaleme aldığı *An Essay Toward the Present and Future Peace of Europe by the Establishment of a European Diet, Parliament or Estates* isimli eserinde, Avrupa’nın istikbâlinin te’minat altına alınabilmesi için bütün Avrupalıların iştirâkiyle te’sîs edilecek bir Avrupa Parlamentosu ile bir Avrupa Birleşik Devletleri binâ edilebileceğini ileri sürmüş, ve, bunun olabirirliği için de, Keltler’in, Tötonlar’ın, Franklar’ın ve İskandinavyalılar’ın yaptığının şimdi de yapılabileceğini nümûne-i timsâl olarak vermişti. Evet: Nazarî olarak mümkün, en azından imkânsız değil, çünkü kavimler ve milletler ezeli olmadığı gibi ebedî de değildir, o hâlde olabilir. Evet; olabilir, ancak hayli fazla şartı-şurtu var ki bunlardan birisi, ısrarla üzerinde durduğumuz gibi “dil”: *İki dilin olduğu yerde bir milletten söz edilemeyeceğine* binâen, resmen yirimidokuz dilin olduğu yerde ne

yapılabilir? Penn'in verdiği örneklerdeki adı geçen kavimlerin, ancak, birbirlerini müşterek bir dil potasında eriterek bu işin üstesinden gelebilmiş olduğunu unutmayalım.

Bu şartlar muvâcehesinde, Avrupa Birliği'nin önderleri artık iyice anlamış bulunuyorlar ki, en azından yakın bir gelecek için böyle bir tasavvurun kuvveden fiile çıkması olacak gibi değil ve bilâkis, daha fazla ısrar ise Dimyat'a prince giderken evdeki bulgurdan olmaya yolaçacaktır.

*

**

Ancak; birşeyi de unutmayalım: Avrupa, çok uzun ömürlü projelerin asırlarca ve ısrarla tâkip edildiği, hiçbir şeyin peşinin kolay-kolay bırakılmadığı farklı bir zihniyet iklimi demektir; o sebeple, Avrupa Birliği'nin musırr taraftarlarının bu projeyi külliye rafa kaldıracağıını da düşünmemeliyiz, bu bir gaflet olur.

Nitekim, referandumlarda reddedilen Anayasa yerine, her ne kadar öyle bir ad verilmemiş olsa da, “Yeni Anayasa” olarak îtibar edilen Lizbon Antlaşması'nda, üye ülkelerin millî menfaatlerini “Avrupa Birliği Rûhu”nun önünde tutulacağıının zikredilmesi ve Avrupa Birliği için bir “bayrak” ve “marş” belirlenmesinden bahis açılmaması, geri adım atıldığını göstermektedir; fakat, buna karşılık, AB'nin dış politikada “yek vücut” olmasının hedef ittihaz edilmesi ve bu maksatla bir “AB Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi” tâyin edilmesi, ve, temsilcinin aynı zamanda AB Komisyonu Başkan Yardımcılığı görevini de üstlenecek ve kezâ, Dış İlişkiler Konseyi toplantılarına başkanlık edecek olması, Avrupa Birliği projesinin “kompakt bir birlik” olmak fikrini iptal ve ilga etmediğini bedâhatle göstermektedir.

*

**

Şimdilik bu kadar diyelim ve soralım: Burnumuzun hemen dibinde bu kadar mühim gelişmeler vuku' bulurken Türkiye ne yapıyor dersiniz?

Çok basit şeyler: Bir yandan ciddiyetsiz bir “millî irâde” edebiyatı yapılırken, diğer yandan hazırlanan yeni anayasa taslağında Millî Irâde'nin fevkine çıkacak olan – o zaman “millî irâde” diye birşey kalıp-kalmayacağıını hiç bahse mevzû dahi etmeden – “AB Irâdesi” için istisnâî hüküm konuyor; beri yandan ‘koca-koca’ adamlar hiç anlamadıkları laiklik üzerine aynı çürümüş sakızları çiğnemeye devam ediyor ve daha da beri yandan bitmeyen senfoni “türban” üzerine yeni besteler yapılıyor.

*

**

Bu memleket hâlâ ayakta duruyorsa, inanınız, bizim sâyemizde değil; metafizik bir sebebi olmalı.

“Avrupa Birleşik Devletleri” idesinin kadım mîmarlarından

William Penn

(14 Ekim 1644, Londra – 30 Temmuz 11718, Berkshire)

[Penn’in bu gençlik resmi, Samuel M Janney’in *The Life of William Penn, With Selections from his Correspondence and Autobiography* isimli eserinin (Second Edition Revised., Philadelphia, Lippincott, Grambo &Co., 1853) iç kapağında alınmıştır]

